

Підсумовуючи, варто відмітити, що відновлення автентичних готельних будівель, характерних для кожного з регіонів України, актуальне не лише з огляду заповнення «білих плям» в історії архітектури нашої держави, але й задля підвищення атрактивності краю, залучення грошових коштів та популяризації традицій.

Література

1. Брокгауз Ф. А. Энциклопедический Словарь Ф.А.Брокгауза и И.А.Ефрона [Електронний ресурс] / Ф. А. Брокгауз, И. А. Ефрон // С.-Петербургъ. – 1890. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.vehi.net/brokgauz/>.
2. Памятники градостроительства и архитектуры Украинской ССР – Київ: Будівельник, 1983. – Т.1. – 378 с.
3. Писаревський І. М. Матеріально-технічна база готелів: підручник / І. М. Писаревський, А. А. Рябев. – Харків, 2010. – 286 с. – (ХНАМГ).
4. Поштовий будинок [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D0%BE%D1%88%D1%82%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%B9_%D0%B1%D1%83%D0%B4%D0%B8%D0%BD%D0%BE%D0%BA.
5. Benker G. Der Gasthof : von der Karawanserei zum Motel, vom Gastfreund zum Hotelgast / Gertrud Benker.– München : Verlag Georg D.W.Callwey, cop. 1974. – 284 s.

Аннотация

В статье рассмотрено специфический вид зданий с гостиничной функцией - почтовые станции.

Ключевые слова: гостиничное здание, почтовая станция.

Annotation

The article is dedicated to the study of specific hotel buildings called -post stations.

Key words: hotel building, post station.

УДК 351.853

І. В. Коротун,

к а., доцент кафедри архітектури

Чернівецького

національного університета імені Юрія Федьковича,

АРХІТЕКТУРНІ ОБ'ЄКТИ ВСЕСВІТНЬОЇ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ ЮНЕСКО В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ, ЗАДАЧІ ТА ТЕНДЕНЦІЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ЗБЕРЕЖЕННЯ І УПРАВЛІННЯ

Анотація: у статті висвітлюються проблеми організації збереження і управління об'єктами Всесвітньої культурної спадщини ЮНЕСКО в Україні.

Ключові слова: збереження, управління, Всесвітня культурна спадщина.

Міжнародна діяльність зі збереження культурної спадщини була розпочата у ХХ столітті, у період між двома світовими війнами, **Лігою** Націй (організація - попередниця *Організації Об'єднаних Націй*). Відома Афінська хартія 1933 року (не плутати з Афінською хартією Ле Корбюзьє 1933р.), закликала (в тому числі) до *створення співтовариства держав – хранителів цивілізації*. Так був створений допоміжний підрозділ Ліги націй - Організація з питань інтелектуального співробітництва, статут якої був затверджений у 1931 році. 16 листопада 1945 р. був підписаний, а 4 листопада 1946 р. офіційно набрав чинності Статут Організації ООН з питань освіти, науки та культури - United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (ЮНЕСКО). 16 листопада 1972 року, на 17-й сесії **Генеральної конференції ЮНЕСКО**, що проходила в штаб-квартирі ЮНЕСКО у Парижі, була прийнята *Конвенція про охорону всесвітньої культурної і природної спадщини* (Convention concerning the protection of the world cultural and natural heritage adopted by the General Conference at its seventeenth session Paris, 16 November 1972) [1].

Конвенція – перший офіційний міжнародний документ, що відобразив нагальну потребу у виявленні і збереженні нашої культурної і природної спадщини, яка має видатну універсальну цінність, є неповторною. У Конвенції спадщина *визначається як явище культури, побуту і т.п., отримане від попередніх епох, від діячів минулого, що ми передаємо майбутнім поколінням*. Спадщина є відображенням життя наших предків і існує сьогодні тільки завдяки особливим зусиллям з її охорони.

Конвенція стверджує, що на нас лежить моральна і фінансова відповідальність за збереження нашої загальної культурної і природної спадщини за допомогою міжнародного співробітництва. Відмінною рисою *Конвенції* є те, що вона поєднує збереження культури і природи: «Культура і природа доповнюють один одного: культурна ідентичність різних народів формується при безпосередньому впливі навколишнього середовища, і багато пам'ятників, будинки й об'єкти неповторні саме в гармонії з природним ландшафтом. Життєдіяльність людини наклала відбиток на ефектні природні куточки, частина яких сьогодні має значну духовну, культурну чи художню цінність [1]».

Статус ОВКС оформляється шляхом його включенням у Список об'єктів всесвітньої культурної спадщини ЮНЕСКО. У 1978 році вперше 12 об'єктів були включені в Список всесвітньої спадщини. У 1994 році Комітетом всесвітньої спадщини була затверджена «Глобальна стратегія складання представницького і збалансованого Списку всесвітньої спадщини». Комітетом також був виданий «*Посібник з виконання Конвенції про охорону всесвітньої спадщини*», у якому пояснюється, як вибирають об'єкт для включення в Список

всесвітньої спадщини і які критерії враховуються. «Посібник з виконання Конвенції про охорону всесвітньої спадщини» визначав критерії, відповідно до яких об'єкти культури включаються до Списку всесвітньої спадщини. З 1992 року Комітет всесвітньої спадщини також визнав очевидний зв'язок між природою і культурою, що відображається у історичних місцевостях, містах, ландшафтах (анг. seant). Серед об'єктів, занесених до Списку ЮНЕСКО 80% від загальної чисельності складає архітектура у різних типологічних проявах: історичні центри, кремлі, фортеці, монастирі, палацові комплекси – резиденції, будинки та споруди.

12 жовтня 1988 року Україна, ще перебуваючи у складі СРСР, ратифікувала Конвенцію ЮНЕСКО про охорону всесвітньої культурної і природної спадщини, а перша українська пам'ятка увійшла до переліку об'єктів Світової спадщини 1990 року на 14-й сесії Комітету Світової спадщини ЮНЕСКО. Надалі список об'єктів Світової спадщини ЮНЕСКО в Україні поповнювався у 1998, 2005, 2007, 2011 та 2013 роках. Крім того, список пам'яток зазнавав змін та розширювався у 2005, 2008 та 2011 роках.

Основний Список об'єктів Світової спадщини ЮНЕСКО в Україні станом на 2015 рік налічує 7 найменувань, що приблизно становить 0,68% від загальної кількості об'єктів Світової спадщини у світі (1034 станом на 2015 рік).

Так, 2005 року зазнала змін буферна зона об'єкта Київ: собор святої Софії та прилеглі чернечі будівлі, Києво-Печерська лавра, 2008 року незначних змін зазнав об'єкт Ансамбль історичного центру Львова, а 2011 року об'єкт Букові праліси Карпат було розширено за рахунок включення до Списку об'єктів Світової спадщини давніх букових лісів Німеччини.

Загальна кількість ОВКС ЮНЕСКО в Україні нараховує 7 об'єктів, з цієї кількості 6 об'єктів належать до культурної спадщини і визначаються культурними критеріями (i-vi). До природних належить лише один об'єкт (критерії vii-x) – Букові праліси Карпат. Суто в межах території України розташовано 4 з загальної кількості українських об'єктів Світової спадщини ЮНЕСКО, в тому числі, Стародавнє місто Херсонес Таврійський, АРК. Інші 3 пам'ятки транскордонні - частково перебувають на території інших держав: Німеччина, Угорщина, а геодезична дуга Струве розміщена на території 10 держав, крім України, це Норвегія, Швеція, Фінляндія, Росія, Естонія, Латвія, Литва, Білорусь та Молдова [2]. Ще 16 об'єктів знаходяться у *Тентатів листі* (Попередній список). підготовка документації номінаційного дос'є, адміністративне забезпечення процесу розгляду документації на різних рівнях (у відповідності з існуючими положеннями) потребують значних зусиль, залучення спеціалістів відповідного інтелектуального рівня, матеріальних затрат. Крім того, управління (менеджмент) об'єктом також повинно

здійснюватись на належному науково – технічному рівні. Отже, ця діяльність вимагає належного наукового супроводу, який на даний час забезпечується не достатньо.

Таким чином, після тривалої перерви, Україна почала процес відродження діяльності у сфері збереження культурної спадщини на міжнародному рівні.

Таблиця 1.

Регуляція МБ діяльності в межах буферних зон ОВКС ЮНЕСКО.

	
<p>Рис. 1. Панорама об'єктів ЮНЕСКО – Києво – Печерська лавра з елементами дисонуючої новобудови, м. Київ.</p>	<p>Рис.2.Панорама Львова з елементами дисонуючої новобудови.</p>

Разом з тим, сучасна політична і економічна ситуація в Україні, обумовлює виникнення і посилення ряду проблем системного характеру, які призводять до втрати цілісності культурної спадщини всіх рівнів цінності: світового, національного, місцевого. Загальний блок проблем формують 5 напрямків, які тісно пов'язані між собою. *Політичні* – перебування українських ОВКС та ОВКС тентатів-лист (АРК) за межами юрисдикції України, внутрішня нестабільність. *Юридичні*: не достатній рівень імплементації міжнародних нормативно – регулюючих актів у вітчизняному законодавстві, не достатній рівень відповідності українського законодавства сучасним світовим стандартам і міжнародній практичній діяльності. Відсутність в українському законодавстві категорії ОВКС. *Адміністративні*: відсутність єдиної державного органу управління, підпорядкованість об'єктів різним інстанціям, не впорядковані права власності і обов'язки власників, відсутність державного моніторингу стану культурної спадщини всіх рівнів цінності, низький рівень консолідації управлінського апарату, наукових і громадських організації. Розрізненість зусиль нівелює окремі, навіть значні, досягнення і знижує релевантність управлінських заходів. *Економічні*: систематичне недофінансування реставраційних робіт призводить не тільки до руйнації самих об'єктів. *Наукові*: Відсутність наукових праць, присвячених регулюванню містобудівної діяльності в межах ОВКС, та їх буферних зон. Скорочення навчальних програм з реставрації. Розформування і значне скорочення науково – дослідних і

проектних інституті НІТАМ, УкрЗахідпроектреставрація. Діючий Науково-дослідний інститут пам'яткоохоронних досліджень Міністерства культури України лишається єдиною державною установою, де можуть працювати спеціалісти високої кваліфікації означеного профілю. Фактичне самофінансування інституції робить неможливим виконання фундаментальних досліджень і методологічних розробок для створення відповідної наукової бази спрямування керунку і організації сучасної діяльності в сфері охорони культурної спадщини.

Ефективне виконання задач збереження, реставрації і наукового дослідження ОВКС, потребує вдосконалення вітчизняного законодавства, управління та розвитку наукової бази регулювання діяльності збереження ОВКС в Україні.

Література

1. Електронний ресурс: <http://whc.unesco.org/en/conventiontext/> Convention concerning the protection of the world cultural and natural heritage.
2. Електронний ресурс: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=181%2F96&p=1260343170231885>
3. Електронний ресурс: <http://whc.unesco.org/en/globalstrategy/>
4. Коротун И.В.: Культурное наследие ЮНЕСКО и аспекты регламентации архитектурно – градостроительной деятельности/Tarix, insan v s miyyat/ Elmi-n zeri v elmi-metodik jurnal/Azerbaycan respublikasi t hsil nazirliyi Dfiri pedagoji kardlarin ixtisasartirma v yenido nhazirlanma institute/Baki – 2014/ - ст. 98 – 106
5. Коротун И.В.: Сучасна практика архітектурно – містобудівної діяльності в межах буферних зон об'єктів Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО (на прикладі країн Європи)/Міжнародний досвід охорони, збереження та популяризації об'єктів Всесвітньої культурної спадщини. Матеріали Міжнародної науково – практичної конференції/Міністерство культури України, Національна комісія у справах ЮНЕСКО, Національний Києво – Печерський історико – культурний заповідник, Україна, Київ, 2015. – ст.40 - 44

Аннотация

В статье рассматриваются проблемы организации сохранения и управления объектами мирового культурного наследия ЮНЕСКО в Украине.

Ключевые слова: сохранение, управление, мировое культурное наследие.

Annotation

The publication highlights the problems of preservation and management, the World Cultural Heritage of UNESCO

Keywords: preservation, management, World Cultural Heritage.